

AZ ILLETÉK TÖRLÉSE ÉS VISSZATÉRÍTÉSE

2022

I. Mikor lehet kérni az illeték törölését vagy visszatérítését?

Ha valaki **vagyontárgyat szerez** (öröklés, ajándékozás, visszerthes vagyónátruházás) vagy valamilyen **közigazgatási, bírósági eljárást kezdeményez** (peres, nemperes eljárások, fellebbezés), akkor **illetéket kell fizetnie**.

- A **vagyonszerzés** utáni illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) határozatban, úgynevezett fizetési meghagyásban szabja ki.
- Az egyes közigazgatási, bírósági **eljárásokhoz kapcsolódó illetéket** kiszabhatja a NAV is, de vannak olyan esetek, amikor az eljárás kezdeményezésekor maga a kezdeményező fizeti meg illetékbélyegben, csekken, vagy egyéb módokon.¹

Egyes – jogszabályban meghatározott – esetekben azonban **kérhető a megállapított illeték törlése vagy visszatérítése**. Ilyen esetek lehetnek például²:

- ha egy jogügyletet (például szerződést) a bíróság módosít, megszüntet, felbont, vagy érvénytelenít, és emiatt kevesebb illetéket kellene fizetni, vagy egyáltalán nem kell illetéket fizetni,
- ha a jogügyletet a felek szüntetik meg vagy bontják fel közös megegyezéssel, vagy az valamelyik fél elállásával szűnik meg, emiatt csökken az illeték összege,
- ha az illeték végleges megállapítása után az örökség értéke visszamenőleg csökken,
- ha valaki számítási hiba vagy jogszabály téves értelmezése miatt több illetéket fizetett,
- ha valaki egy illetékmentes eljárás kezdeményezésekor tévedésből lerótta az illetéket,
- vagy akkor, ha az illetéket rosszul szabták ki, vagy tévesen mást köteleztek annak befizetésére.

Ezekben az esetekben

- ha az illetéket **még nem fizették meg**, de az adóhatóság már kiszabta, és valamilyen oknál fogva – akár visszamenőlegesen – mérsékelhető vagy mégsem kell megfizetni, akkor az **illeték törlése kérhető**,
- ha a kiszabott illetéket **már megfizették**, azonban az valamely, jogszabályban meghatározott ok miatt visszajár, akkor az **illeték visszatérítését lehet kérni**.

Az illeték törlését és visszatérítését **egy esetben az illetékes szervek hivatalból elvégzik, máskor ezt kérelmezni kell**.

¹ Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.), 73. §, 74.-74/A. §, valamint az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. §.

² A leggyakoribb esetek: Itv. 21. § (2)-(5) bekezdései, 80. § (1) bekezdés b), c), g), i) pontjai, 81. § (1)-(2) bekezdése.

A kérelmet

- a NAV honlapján megtalálható, ÁNYK program segítségével kitölthető, elektronikus úton is benyújtható **ITV nyomtatványon**
- vagy **kötetlen formában**, a megfelelő adatok feltüntetésével

lehet a NAV-hoz benyújtani.

II. Vagyontárggyal kapcsolatos illeték törlése vagy visszatérítése

Vagyontárgyak, így például egy ingatlan szerzése esetén a NAV-tól kapott határozatban (fizetési meghagyásban) szerepel, hogy

- milyen vagyonszerzés után,
- mekkora illetékösszeget,
- meddig,
- milyen számlaszámra

kell megfizetni.

1. A vagyonszerzési illeték törlése

Ha még nem fizette be a kiszabott illetéket, de azt már nem is kell megfizetnie, akkor **ahhoz a NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet az illeték törlésére, amelyiktől a fizetési meghagyást kapta.**³ A kérelemben tüntesse fel a fizetési meghagyás ügyszámát, vagy iktatószámát és adóazonosítóját.

Meddig lehet kérni az illeték törlését?

Az illeték törlését **5 éven belül** lehet kérni onnantól számítva, amikortól a törlés kérelmezéséhez való jog megnyílt.⁴ Ingatlan esetén csak a földhivatalhoz bemutatott szerződésfelbontás vehető figyelembe, mert az illeték törlésének feltétele az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítása. Csak az eredeti állapot helyreállása után törli a NAV az illetéket.⁵

Példa:

Ha a szerződés felbontása miatt nyújtja be kérelmét, és a szerződést 2019. január 7-én bontották fel, akkor (2019+5 év) 2024. december 31-ig kérheti az illeték törlését a NAV-tól. (Ingatlan esetén csak az ingatlan-nyilvántartásban átvezetett tény alkalmas a kérelemhez.)

³ A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről szóló 485/2015. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NAV Korm. rendelet) 30. § (1) bekezdése

⁴ Az illeték törléséhez való jogra az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 202. § (1) bekezdését kell alkalmazni, amelynek második monda szerint a költségvetési támogatás igényléséhez, a túlfizetés visszaigényléséhez való jog – ha törvény másként nem rendelkezik – annak a naptári évnek az utolsó napjától számított öt év elteltével évül el, amelyben az annak igényléséhez való jog megnyílt.

⁵ Itv. 80. § (1) bekezdés c) pont

Ha a bíróság az elévülési időn túl hoz olyan döntést, ami visszamenőleg az illeték törlését indokolja (például megszünteti vagy korlátozza a vagyonszerzést, tehát a vagyonszerzés olyan, mintha meg sem történt volna), akkor az illeték törlését **öt éven túl is** lehet kérni. De ekkor is legfeljebb a bírósági határozat véglegessé válásától számított hat hónapon belül nyújtható be a kérelem.⁶

2. A vagyonszerzési illeték visszatérítése

Ha már megfizette az illetéket, de az visszajár, akkor **ahhoz a NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet** az illeték visszatérítésére, amelyiktől a fizetési meghagyást kapta.⁷ A kérelemben tüntesse fel a fizetési meghagyás ügyszámát, vagy iktatószámát és az adóazonosítóját. Ez esetben azt is meg kell adni, hogy a kiutalást

- milyen postacímre, vagy
- milyen számú bankszámlára kéri.

Meddig lehet kérni az illeték visszatérítését?

Az illeték visszatérítését **5 éven belül lehet kérni** onnantól számítva, amikortól a kérelmezéséhez való jog megnyílt. Ingatlan esetén csak a földhivatalhoz bemutatott szerződés felbontás vehető figyelembe, mert az illeték visszatérítésének feltétele az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítása. Csak az eredeti állapot helyreállása után téríti vissza a NAV az illetéket.⁸

Példa:

Ha a szerződés felbontása miatt nyújtja be kérelmét, és a szerződést 2019. január 7-én bontották fel, akkor (2019+5 év) 2024. december 31-ig kérheti az illeték törlését a NAV-tól. (Ingatlan esetén csak az ingatlan-nyilvántartásban átvezetett tény alkalmas a kérelemhez.)

Ha a bíróság az elévülési időn túl hoz olyan döntést, ami visszamenőleg az illeték törlését indokolja (például megszünteti vagy korlátozza a vagyonszerzést, tehát a vagyonszerzés olyan, mintha meg sem történt volna), akkor az illeték törlését **öt éven túl is** lehet kérni. De ekkor is legfeljebb a bírósági határozat véglegessé válásától számított hat hónapon belül nyújtható be a kérelem.

⁶ Itv. 79. § (3) bekezdése

⁷ NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés a) pontja

⁸ Itv. 80. § (1) bekezdés c) pont

3. Gépjárműszerzésre vonatkozó speciális szabályok

Ha gépjárművet szerzett, és a NAV küldött róla fizetési meghagyást, akkor a fenti szabályok érvényesek az illeték törlésére és visszatérítésére.

Ha a NAV nem küldött fizetési meghagyást, mert Ön az okmányirodában csekken megfizette az illetéket, akkor a lakóhelye (cég esetén székhelye) szerinti NAV-szervtől lehet kérni az illeték visszatérítését.

A kérelmet itt is a szerződés felbontásától számított **öt éven belül lehet benyújtani**.

III. Az eljárási illeték törlése és visszatérítése

1) A NAV-tól érkezett az irat az illetékfizetésről?

Ebben az esetben a NAV Önnek küldött fizetési meghagyásában, vagy fizetési felhívásában szerepelt, hogy

- milyen ügyben,
- mekkora illetékösszeget,
- meddig,
- milyen számlaszámra

kell megfizetni.

A) Az eljárási illeték törlése

Ha még nem fizette be a kiszabott illetéket, de azt már nem is kell megfizetnie, akkor **ahhoz a NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet** az illeték törlésére, amelyiktől a fizetési meghagyást vagy fizetési felhívást kapta.⁹ A kérelemben fel kell tüntetni a fizetési meghagyás, fizetési felhívás ügyszámát, vagy iktatószámát és az adóazonosítóját.

Meddig lehet kérni az illeték törlését?

Az illeték törlését **5 éven belül** lehet kérni onnantól számítva, amikortól a törlés kérelmezéséhez való jog megnyílt.¹⁰

Példa:

Ha közigazgatási vagy bírósági eljárást kezdeményezett, ami után kérte a NAV-tól az illeték megállapítását, de még nem fizetett, az eljáró szerv 2019. január 7-én rendelkezett véglegesen arról, hogy nem kell az illetéket megfizetnie, akkor az illeték törlését (2019+5 év) 2024. december 31-ig kérheti.

⁹ NAV Korm. rendelet 30.§ (1) bekezdése

¹⁰ Az illeték törléséhez való jogra az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 202. § (1) bekezdését kell alkalmazni, amelynek második monda szerint a költségvetési támogatás igényléséhez, a túlfizetés visszaigényléséhez való jog – ha törvény másként nem rendelkezik – annak a naptári évnek az utolsó napjától számított öt év elteltével évül el, amelyben az annak igényléséhez való jog megnyílt.

B) Eljárási illeték visszatérítése

Ha már megfizette az illetéket, de az visszajár, akkor ahhoz a NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet az illeték visszatérítésére, amelyiktől a fizetési meghagyást vagy fizetési felhívást kapta. A kérelemben fel kell tüntetni a fizetési meghagyás, fizetési felhívás ügyszámát, vagy iktatószámát és az adóazonosítóját. Ez esetben meg kell adni azt is, hogy a kiutalást

- milyen postacímre, vagy
- milyen számú bankszámlára kéri.

Meddig lehet benyújtani a kérelmet?

Az illeték visszatérítését **5 éven belül** lehet kérni onnantól számítva, amikortól a kérelmezéséhez való jog megnyílt.

Példa:

Ha közigazgatási vagy bírósági eljárást kezdeményezett, ami után kérte a NAV-tól az illeték megállapítását, az eljáró szerv 2019. január 7-én rendelkezett véglegesen arról, hogy nem kell az illetéket megfizetni, akkor az illeték visszatérítését (2019+5 év) 2024. december 31-ig kérheti. Ha nem kérte az eljárási illeték kiszabását a NAV-tól, akkor is 2024. december 31-ig kérheti a törlését (2019+5 év).

2) Nem a NAV irata alapján fizette meg az eljárási illetéket?

Ha nem a NAV irata alapján fizette meg az eljárási illetéket, akkor azt megfizethette:

- az eljárás indításakor az eljárást kezdeményező iraton, vagy az eljáró hatóság felhívására illetékbélyeggel,
- az eljárás indításakor bankkártyával (Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszeren (EFER) keresztül, ha a technikai feltételek ehhez adottak)¹¹
- az eljárás indításakor (vagy az eljáró hatóság felhívására készpénzátutalási megbízással (csekken)),
- az eljárás indításakor (vagy az eljáró hatóság felhívására) átutalással,
- az eljárás indításakor készpénzzel házipénztárba,
- bevallás alapján¹².

Meddig lehet kérni az illeték visszatérítését?

A megfizetett eljárási illeték visszatérítésére a túlfizetés visszaigényléséhez való jog elévülésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azaz az illeték visszatéríthetőségéről vagy csökkenthetőségéről szóló **döntést követő öt éven belül**.¹³

¹¹ Az Itv. 73. § (1) bekezdés a) pontját és a 74. § (1) bekezdését az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2016. évi LXVI. törvény 114. §-a módosította. Hatályos 2016. június 16-tól.

¹² BION nyomtatványon

¹³ Az Art. 202.§ (1) bekezdése

Példa:

Ha 2013. január 3-án nyújtott be illetékköteles kérelmet, és megfizette az eljárási illetéket, majd az ügyben született bírósági ítélet kimondja, hogy visszajár az eljárási illeték (vagy annak egy része), és ez a döntés 2014. december 17-én lett jogerős, akkor 2014. december 17-től 2019. december 31-ig kérheti az illeték visszatérítését.

Hol lehet benyújtani a kérelmet?

A kérelmet a **lakóhely** (cég esetén székhely) **szerinti NAV-szervhez kell benyújtani.**

A megrongálódott, tévesen felragasztott, továbbá feleslegessé vált **illetékbélyeg** értékének visszatérítése kérhető továbbá **az eljáró hatóság vagy bíróság székhelye szerinti NAV-szervtől** is. A kérelemmel meg kell küldeni az illetékbélyeget, vagy azt az iratot, amire felragasztották.

Nem téríti vissza a NAV az illetékbélyeg értékét, ha

- alapos a gyanú, hogy az illetékbélyeg hamisított, vagy már korábban felhasználták,
- az illetékbélyeg elválasztott részekből van összeillesztve, vagy csonka, vagy nem a felbélyegzett teljes iratot nyújtja be, hanem annak csak egy részét, vagy az iratról eltávolította az illetékbélyeget,
- Önnek az adóhatóságnál tartozása van.

Az első két esetben az illetékbélyeget visszatartja a NAV, melyről elismervényt ad. Szükség esetén büntetőeljárást kezdeményez.

Nem a lakóhely (cég esetén székhely) szerint kell benyújtani a kérelmet:

- Az egyes eljárásokban **elektronikusan eljáró fél által megfizetett eljárási illetéknél.** Egyes eljárásokban¹⁴ hozott döntés ellen elektronikusan lehet fellebbezni. Ennek az eljárási illetékét átutalással kell megfizetni az illetékes bíróság számlájára, vagy az EFER-en keresztül. Az illeték visszakérhető, ha megfizette, de a fellebbezést nem nyújtotta be. Erről a kérelmet **a bírósághoz kell benyújtani**, ahová végül nem küldte el a fellebbezést.
- Fellebbezés közjegyző döntése ellen fizetési meghagyásos ügyekben.
- Olyan illeték, amelyet elektronikus úton eljáró személy fizetett a bírósági eljárásban.
- **Birtokvédelmi ügyben** a jegyző határozata ellen kezdeményezett perben.

Ezekben az esetekben¹⁵ a kérelembe írja bele:

- az átutalás közlemény rovatában feltüntetett adatokat,
- a befizető nevét,

¹⁴Az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet (a továbbiakban: PM rendelet) 6/A. §, 7. § (4) bekezdése, NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés c) pontja.

¹⁵ PM rendelet 6/A. §

- lakóhelyét (cég esetén székhelyét),
- adóazonosító számát,
- az illetékbevételi számla számát (ahová az illetéket utalta),
- azt a számlaszámot, ahonnan utalt,
- az utalás napját!

Ha EFER-en keresztül utalta az illetéket, akkor még írja bele a kérelembe

- a befizetés pénzügyi azonosítóját,
- ha ettől eltér, a tranzakciós azonosítóját is,
- azt a számlaszámot, ahonnan utalt!

Cégbíróági eljárású illetékek esetében a **cégbíróóság székhelye szerinti NAV-szervtől** lehet kérni a cégbíróági eljárású illeték visszatérítését.¹⁶

IV. További fontos tudnivalók

Ha a fentiek alapján **nem dönthető el, hogy melyik NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet, akkor az adózó lakóhelye** (cég esetén a székhelye) **szerinti igazgatóság jár el.** Ha az adózónak belföldön nincs lakóhelye (cég esetén székhelye, telephelye), akkor minden esetben az Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóság jár el.¹⁷

A megfizetett illetéket csak annak térítheti vissza a NAV, aki az illeték megfizetésére a jogszabály alapján kötelezett volt. Így a NAV nem utalhatja vissza az illetékösszeget jogi képviselőnek, vagy a jogi képviselő letéti számlájára, illetve más hatóságnak.¹⁸ Ha az illetéket pénzforgalmiszámla-nyitásra kötelezett adózó igényelte vissza, azt a NAV csak pénzforgalmi számlára utalhatja vissza. Ekkor tehát lakossági folyószámlára vagy postai címre (székhely, telephely, lakhely, levelezési cím) nem utalhat a NAV.

Az eljárású illetéket csak az igényelheti vissza, akinek meg kellett fizetnie, akkor is, ha ténylegesen más, például ügyvéd, családtag fizette meg helyette. Tehát hiába „előlegezte meg” egy ügyvéd az eljárású illetéket ügyfelének, visszatéríteni akkor is az ügyfelnek lehet, mert

¹⁶ A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 45. §-a, 119. §-a, a 25/2006. (V.18.) IM rendelet az illeték és a közzétételi költségterítés elektronikus úton történő megfizetéséről a cégeljárásban és más cégügyekben 3. § (1) bekezdése, 9. §-a, NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés f) pontja.

¹⁷ NAV Korm. rendelet 30. § (3) bekezdése, a NAV Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóságának postacíme: 1387 Budapest, Pf. 45. A többi igazgatóság postacíme is elérhető a NAV internetes honlapján a <http://nav.gov.hu/nav/igazgatosagok> útvonalon. A térkép valamely megyéjére, vagy a fővárosra kattintva az adott igazgatóság adatai jelennek meg. Itt, illetve az „IGAZGATÓSÁG OLDALA” link megnyitásával megtalálható az igazgatóság pontos címe, illetve postafiók címe.

¹⁸ Art. 6. § (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pontja, és 66. § (3) bekezdése alapján.

mindez nem változtat azon, ki jogosult a visszatérítésre. Akkor is ez a szabály érvényes, ha egy társaságot végül nem jegyez be a cégbíróság: a társaság alapítói kaphatják vissza az illetéket olyan arányban, ahogy a cég tőkéjéhez hozzájárultak volna, amit a társasági szerződés igazol.

Ha több személynek együtt kellett megfizetnie az eljárási illetéket (például egy bírósági eljárást több felperes indított), mindenkinek annyi téríthető vissza, amennyit befizetett. Az illetékfizetés összegéről (arányáról) a visszatérítési kérelemben vagy közös nyilatkozatban kell tájékoztatni a NAV-ot.

Ha Ön a megfizetett illeték törlését kérte (az utalást nem), akkor annak az összegével csökkenti a NAV az Ön adószámláját (jóváírás). Ha a csökkentés eredménye túlfizetés lesz (tehát a NAV tartozik Önnek), akkor a későbbiekben az ATVUT17 nyomtatványon¹⁹ kérheti, hogy másik adótartozást egyenlítsen ki vele, vagy utalja át Önnek a lakóhelye (cég esetén székhelye) szerinti NAV-szerv. Ekkor a túlfizetés visszaigényléséhez való jog elévülésére vonatkozó határidő szerint nyújthatja be a nyomtatványt (III/2. példa szerint).

Ha közigazgatási eljárásban megfizetett fellebbezési illeték jár vissza, akkor a fellebbezést elbíráló hatóság utasítja a NAV-ot a visszatérítésre. Ilyenkor a hatóság döntését elküldi a NAV-nak is, ezért **külön kérelem benyújtására nincs szükség**. Ha mégis kérelmet ad be az illeték visszatérítése érdekében, a visszatérítés akkor is a hatóság döntése alapján történik meg.

Az illeték törlésére vagy visszatérítésére a NAV az ITV nyomtatványt ajánlja²⁰, ami a NAV honlapjáról letölthető, ÁNYK-ban kitölthető, elektronikusan is benyújtható. Ha nem ezen adja be kérelmét, akkor mindenképpen írja bele:

- az adóazonosítóját (a NAV ebből tudja, hogy Ön írta a kérelmet),
- az illeték összegét,
- törölni kéri az illetéket, vagy az átutalását is (utóbbi csak akkor lehetséges, ha megfizette),
- hogyan fizette meg az illetéket (pl. illetékbélyegben, kiszabás alapján),
- ha az utalást is kéri, a számlaszámát (vagy lakcímét/székhelyét),
- ha sárga csekken fizette be az illetéket, akkor annak az Önnél maradó darabját is csatolja a kérelemhez,
- ha az Ön meghatalmazottja nyújtja be a kérelmet, mellékelni kell a meghatalmazást (kivéve, ha a NAV nyomtatványán állandó meghatalmazást adott neki korábban).

Ha Ön kérte az illeték utalását is, és az illeték visszatérítéséről határozatot kapott, akkor a pénzt 46 nappal a NAV-határozat után kapja meg. Ennek számítási módja az, hogy 15 napon belül küldhetne fellebbezést a határozat ellen attól számítva, hogy megkapta. Ha nem fellebbez, a határozat a 16. napon véglegessé válik, és ekkortól számítva 30 napon belül kapja meg a pénzt.

¹⁹ A nyomtatvány neve: „ATVUT17 Átvezetési és kiutalási kérelem az adószámlán mutatkozó túlfizetéshez”, és letölthető innen: [ATVUT17 - Nemzeti Adó- és Vámhivatal \(gov.hu\)](http://www.nav.hu/ATVUT17), illetve az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásban (ONYA) is elérhető: [Belépés - Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazás \(gov.hu\)](http://www.nav.hu/Bel%C3%A9p%C3%A9s-Online-Nyomtatv%C3%A1nykit%C3%B6lt%C3%B6-alkalmaz%C3%A1s)

²⁰ [ITV - Nemzeti Adó- és Vámhivatal \(gov.hu\)](http://www.nav.hu/ITV)

Ha Ön kérte az illeték utalását is, és az illeték visszatérítéséről értesítő levelet kapott, akkor a levélben írt naptól számítva 30 napon belül kapja meg a pénzt.

A NAV csak akkor utal vissza illetéket, ha Önnek nincs más tartozása a NAV-nál. Ha van ilyen tartozása, akkor a NAV az utalás helyett a tartozásra számolja el az illeték összegét.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal